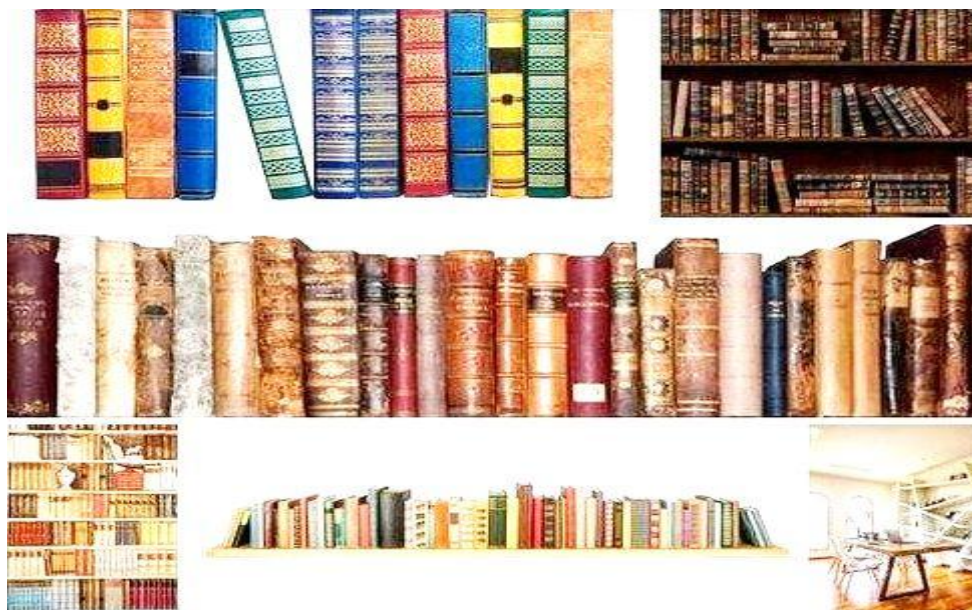

Фонди для дітей у бібліотеках області:

об'єктивний аналіз та погляд на проблеми

Кіровоградська обласна бібліотека для дітей ім. Т. Г. Шевченка

Відділ розвитку дитячих бібліотек і маркетингу

**ФОНДИ ДЛЯ ДІТЕЙ У БІБЛІОТЕКАХ ОБЛАСТІ:
ОБ'ЄКТИВНИЙ АНАЛІЗ ТА ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМИ**

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД ОБЛАСНОГО МОНІТОРИНГУ

**м. Кропивницький
2017**

**ББК 78.36 (4УКР – 4КІР)
Ф - 77**

Фонди для дітей у бібліотеках області: об'єктивний аналіз та погляд на проблеми. Підсумки обласного моніторингу/ Кіровоградська обласна бібліотека для дітей ім. Т.Г.Шевченка; укладання, обробка матеріалів, комп'ютерна верстка Л.С.Босюк; редакція Н.І.Расторгуєва; відповідальна за випуск Т.С.Манжула. – Кропивницький, 2017. – 15 с., 1 додаток «Анкета керівника», 7 таблиць.

Видання містить аналіз обласного моніторингу з питань формування фондів для дітей у бібліотеках області, що обслуговують користувачів-дітей. У виданні 7 статистичних таблиць за результатами анкетних відповідей.

Видання носить аналітично-оглядовий характер і призначено для бібліотечних працівників.

Видавець:

**Кіровоградська обласна бібліотека для дітей ім. Т.Г. Шевченка
вул. Шевченка, 5
м. Кропивницький
25006**

Телефон/факс: (0522) 22 – 45 – 85

<http://librarychl.kr.ua>

E-mail: 02219398@mail.gov.ua

У 2017 році відділом розвитку дитячих бібліотек і маркетингу Кіровоградської обласної бібліотеки для дітей ім. Т.Г.Шевченка проведено **обласний моніторинг «Фонди для дітей у бібліотеках області: об'єктивний аналіз та погляд на проблеми»**. Тематика дослідження не випадкова. Адже фонд будь-якої бібліотеки – це її основний скарб, особливо в умовах різноманітних інформаційних носіїв. *Мета дослідження – вивчення стану документних фондів для дітей у бібліотеках області за 2014-2016 роки.* А також, вироблення низки організаційних, технологічних та інших рішень і рекомендацій щодо удосконалення комплектування, використання та аналізування фондів для дітей, з урахуванням вимог сьогодення.

У моніторингу взяли участь райони і міста, де є бібліотеки для дітей. Важливо було дізнатись як дитячі бібліотеки – методичні центри, допомагають підвідомчим бібліотекам у питаннях правильної організації та ведення «дитячих фондів». Таким чином, у дослідженні не брали участь сільські/міські бібліотеки Кіровоградського, Олександрійського, Онуфріївського, Світловодського районів та Світловодська державна комунальна міська бібліотека для дітей.

Моніторинг видався масштабним. *Об'єктами дослідження стали фонди для дітей 360-ти бібліотечних закладів області: 15 районних бібліотек для дітей (далі – РБД), 11 міських бібліотек для дітей (далі – МБД), 2 сільських бібліотеки для дітей (далі – СБД), 7 міських, 2 селищних та 323 сільські бібліотеки.* Респонденти моніторингу – 23 керівника дитячих бібліотек області, які заповнювали «Анкету керівника», що складалася з 5-ти блоків питань, в основному, статистичного характеру.

У перших двох блоках – «Стан фондів у РБД/МБД/СБД» та «Стан «дитячих фондів» у сільських/міських бібліотеках» – з'ясовувались кількісні показники галузевої, художньої літератури та для дітей дошкільного віку і учнів 1 – 2-х класів, а також забезпеченість цими документами користувачів-дітей. У третьому блоці «Рух фондів» досліджувалось надходження, вилучення бібліотечних документів у дитячих та публічних бібліотеках. За допомогою четвертого блоку питань «Відносні показники у сільських/міських бібліотеках області» визначались коефіцієнт оновлюваності «дитячих фондів», найбільші та найменші показники «забезпеченість документами» та «оборотність документів». П'ятий блок питань «Практичні дії керівника бібліотеки» дозволив респондентам представити свої варіанти конкретних дій щодо подолання проблемних ситуацій у роботі з бібліотечними фондами.

В анкетних відповідях респонденти використали дані Книг сумарного обліку бібліотечного фонду, щорічні статистичні дані про роботу своїх бібліотек. Анкети надсилались в електронному форматі. За результатами представлено 7 таблиць, які характеризують стан фондів дитячих бібліотек та сільських, міських, що обслуговують користувачів-дітей в області. Похибка у результатах може скласти до 5%. У Таблицях кількісні показники подано у «тисяч примірників – з одним знаком після коми». В аналітичному огляді цифрові показники представлені у тому порядку, що й у Таблицях – з 2014 по 2016 рр.

Розглянемо загальні аспекти тематичних таблиць.

Таблиця 1 «Кількість «галузевої літератури» та її забезпеченість у дитячих і сільських/міських бібліотеках». Багатогранна галузева література, до якої відносять науково-популярні, пізнавальні, учбові, довідкові видання, користуються не меншим попитом у читачів, ніж художня. Адже саме ці видання допомагають у навчанні, побуті, розширюють знання і формують світогляд дитини. У фондах дитячих бібліотек такі документи часто складають до тридцяти, а то й сорока відсотків.

За даними Таблиці **найбільше «галузевої літератури» по РБД** – у *Добровеличківській* – від 10,2 до 10,1 тис. прим. (це – понад 50,0% до загального фонду) та *Новоукраїнській* – від 9,5 до 9,1 тис. прим. (до 30,0% до загального фонду). Ці бібліотеки обслуговують найбільшу кількість користувачів: 1,5 тис. осіб – у Добровеличківській РБД та 2,4 тис. осіб – у Новоукраїнській РБД. Великі відсотки галузевої літератури до своїх загальних фондів мають РБД: Благовіщенська (від 44,7% до 49,4%), Долинська (від 44,0% до 42,0%). **Серед сільських/міських бібліотек найбільше «галузевої літератури»** мають заклади у *районах – Голованівському* – від 36,1 до 34,7 тис. прим. і *Бобринецькому* – від 30,7 до 29,1 тис. примірників. Слід зазначити, що кількість бібліотек у цих районах – одна з найбільших: у Голованівському – 25 закладів, у Бобринецькому – 29.

Найменша кількість «галузових документів» в *Устинівській РБД* – від 2,4 тис. прим. до 2,0 тис. прим. У *С(М)Б Долинського району* найнижча кількість документів – від 2,4 до 2,9 тис. прим., що складає 9,0% до фондів і це найнижчий відсоток серед С(М)Б. У решті бібліотек налічується від 5,8 до 30 тис. прим.

Серед РБД **найвищий показник «забезпеченість»** на одного користувача у *Добровеличківській РБД* і складає 6,8 – 6,6 документів. У Новоукраїнській РБД – 3,9 – 3,8 і наближається до найнижчих серед РБД. А **найменша забезпеченість** у *Гайворонській РБД* –

усього 1,7 – протягом досліджуваних років. **Забезпеченість документами по С(М)Б найбільша:** на Голованівщині від 20,9 до 20,6, Бобринеччині – від 17,1 до 20,8. Даний показник дуже відрізняється від інших С(М)Б, де спостерігається його коливання від 4,3 до 11,1. **Найнижча забезпеченість** – 1,9 – у бібліотеках Долинського району.

Міські бібліотеки для дітей області дуже різні за багатьма параметрами. Наприклад, Олександрійська МЦБД ім. Ю.Гагаріна – найбільша за всіма показниками. Так, у МЦБД – від 23,9 до 23,5 тис. примірників «галузевої літератури», забезпеченість якою на 1 користувача становить від 8,9 до 8,1. **Найменша забезпеченість** у 2-х закладах – Побузькій та Олександрійській МБД філії №3 – 1,8 (дані за 2016 рік). **У 2-х СБД кількість фонду галузевої літератури та забезпеченість нею на користувача практично не змінюється.** Так, у Витязівській і Рівненській СБД майже однакова кількість досліджуваного фонду за 2016 рік: 1,9 тис. і 2,0 тис. прим відповідно. Та забезпеченість дуже різна. У Витязівській СБД, з кількістю 0,2 тис. користувачів, на одного – припадає 22–23-и книги, що забагато, а у Рівненській, з кількістю 1,0 тис. користувачів – 4-и, що замало.

Наступний сегмент документів за **Таблицею 2 «Кількість «художньої літератури» та її відсоток до загальних фондів дитячих і сільських/міських бібліотек»** надзвичайно популярний серед користувачів-дітей і тому його кількісні показники переважають у фондах. Як правило, художня література становить понад п'ятдесят-шістдесят відсотків документів до загального фонду бібліотеки. З аналізу Таблиці видно «кількісні перекося» документів художньої літератури у бібліотеках різних рівнів. Тут як найвищі відсотки, від 70-ти до понад 90-о, так і зовсім незначні, наприклад, трохи більше 30-ти. **Великі показники, майже, незмінні протягом досліджуваних років або ж ще збільшуються.** Так, серед РБД це: Гайворонська – від 88,8% до 89,2%; Компаніївська – незмінні 84,0%; Устинівська – 80,0%; Вільшанська – від 79,5% до 80,2%; Новоархангельська – від 76,2% до 80,4%, а також, Побузька МБД – від 79,6% до 80,7%, Кіровоградська МЦБД – 70,0%. Аналогічна ситуація у сільських/міських бібліотеках цих районів. Та найбільші відсотки художньої літератури – у фондах С(М)Б Долинщини – 91,0% (2014 р.), 89,9% (2015 р.), 87,9% (2016 р.). Фонд же Долинської РБД має **оптимальні показники художньої літератури до загального фонду:** від 56,0% до 58,0%. **Найменша кількість художньої літератури** у фондах РБД: Добровеличківської (від 36,0% до 37,6%) і Новоукраїнської (від 39,1% до 36,7%); Помічнлянської МБД (від 36,5% до 34,6%); Рівненської СБД (від 32,0% до 32,5%). А також у С(М)Б районів: Бобринецького, Добровеличківського, Новоукраїнського, Олександрівського, Петрівського, де художня література становить до їхніх фондів від 43,5% до 49,1%.

Інформаційні ресурси для наймолодших відвідувачів бібліотек відображені у **Таблиці 3 «Кількість «літератури для дошкільників та учнів 1-2 х класів» та її забезпеченість у дитячих і сільських/міських бібліотеках».** Таблиця цікава тим, що бібліотеки будь-якого рівня мають працювати над формуванням майбутніх читачів. Згідно щорічних статистичних звітів бібліотек області за три роки відбулось збільшення користувачів-дітей дошкільного віку та молодших школярів на понад 600 осіб. Зауважимо, що у Таблиці не відображено дані бібліотек 5-ти районів – Благовіщенського, Гайворонського, Долинського, Компаніївського, Новгородківського та 5-ти дитячих бібліотек Кіровоградської МЦБС, які не класифікують документи для дошкільнят, спираючись на документ «Інструкція з обліку документів, що знаходяться в бібліотечних фондах», затверджений Міністерством культури України 03.04. 2007 р. № 22. Окремі бібліотеки нещодавно розпочали класифікацію таких документів (Олександрівська, Устинівська РБД), їхні цифрові показники від 0,09 до 0,6 тис. прим., тому не порівнюються з іншими. Отже, **найбільші відсотки «дошкільної літератури» до загального фонду** у – Новоархангельській (від 39,6% до 31,0%) та Новоукраїнській РБД (від 32,3% до 33,5%), Помічнлянській МБД (від 36,5% до 48,4%) та Рівненській СБД (від 46,2% до 48,0%). С(М)Б Новоархангельського району також мають найбільший відсоток зазначеної літератури – від 47,8% до 45,0%. **Найменші відсотки** – у Добровеличківській РБД від 10,0% до 9,0% та Олександрійській МБДФ від 9,8% до 11,0%.

У 2016 р. **найбільший показник «забезпеченості»** для цієї вікової категорії у Бобринецькій РБД – 103,0, який зріс за три роки в 6 разів при одній і тій же кількості документів – 2,9 тис. прим. **Найнижчі показники забезпеченості** спостерігаються у Світловодській МБДФ №8 – 0,8. У Голованівській РБД забезпеченість зменшилась – від 8,2 до 3,4 при незмінній кількості документів 2,2 тис. прим. Коливання спостерігаються і у фондах інших бібліотек, зокрема, Новомиргородській, Петрівській РБД, Помічнлянській МБД.

Таблиця 4 «Надходження та вилучення документів з фондів дитячих і сільських/міських бібліотек. Кількість сільських/міських бібліотек, що не займалися очищенням фондів» вказує на строкатий рух фондів для дітей. Загалом, спостерігаються **незначні щорічні поповнення фондів у більшості Р(М)СБД** в основному, до/від 1,0% - 1,5%.

Серед дитячих бібліотек, у фондах яких **щорічно збільшуються надходження** – *Петрівська РБД* від 3,0% до 4,6%. Слід зазначити, що *Петрівська РБД* зайняла чітку позицію й щодо очищення своїх фондів – 10,9% (2014 р.), 13,6% (2015 р.) та 12,5% (2016 р.).

Є постачання ривками, наприклад, у *Новоархангельській РБД*: 10,8% (2014 р.), 0,1% (2015 р.), 1,3% (2016 р.). Сюди ж можна віднести й *РБД: Долинську, Добровеличківську та Світловодську МБДФ №8 і Витязівську СБД* та інші.

Стабільно найменші щорічні поповнення у *Благовіщенській РБД* від 0,5% до 0,6%. **Спад у надходженнях**, хоч і незначний, у *Гайворонській, Компаніївській, Новгородківській РБД, Рівненській СБД*. **Щодо надходжень до С(М)Б**, то тут майже в усіх районах цифра – 0,1%. Лише 3 районні бібліотечні мережі виходять за межі відсотка: *Долинська* – від 2,0% до 3,7%; *Новоукраїнська* – 1,6% до 2,4%; *Олександрівська* – від 1,8% до 3,1%.

Позиція бібліотечних фахівців **у списанні не потрібних документів** обережна. За три роки у РБД вилучалось документів – **найменше** – від 0,1% (як-то у *Бобринецькій РБД, 2015 р.*) і **найбільше** – до 13,6% (в *Устинівській РБД, 2015 р.*).

Ситуація по очищенню фондів у С(М)Б, іноді, просто відсутня. У кожному районі зазначено від 1-єї до 22-х бібліотек, які не впорядковували свої фонди протягом досліджуваних 3-х років. Так, з тих С(М)Б, що були учасниками анкетування, майже половина не займалися списанням документів кожного року. У 2014 р. – це 129 бібліотек, у 2015 р. – 156, у 2016 р. – 138. У «лідерах» 3 роки *бібліотеки Новомиргородщини*: з 23-х бібліотек району 22-ї, 20-ть та 17-ть не займалися очищенням фондів. Вилучення документів в інших С(М)Б складало від 0,2% до 0,6%.

Списання документів по МБД складали від 0,9% до 7,7%. *Олександрійська МБДФ №3* та *Помічнлянська МБД*, в яких відбувалось переформатування фондів до уваги не брались.

Нарощувалось списання документів у Рівнянській СБД від 0,5% до 5,2%.

У **Таблиці 5 «Відносні показники»** (однойменна назва IV блоку питань) розкрито «коефіцієнт оновлюваності «дитячих фондів» у бібліотеках району/міста та найбільша/найменша забезпеченість і обертаність у С(М)Б. **Показник оновлюваності**, у середньому, становить від 0,7 до 1,4. Виняток складають бібліотеки районів: *Долинського* – від 1,4 до 3,8; *Олександрівського* – від 2,1 до 3,1; *Новоукраїнського* – від 1,4 до 2,4. **Найменший показник оновлюваності** за три роки в *Устинівському районі* – 0,1 (2014 р.).

Найбільша обертаність у *Долинському районі* – 13,1. **Найменша обертаність** – 0,1 – у бібліотеках районів: *Бобринецького, Новоархангельського, Петрівського* (без змін з року в рік), *Голованівського* (у 2016 р.), *Устинівського* (у 2015 р.).

Показник забезпеченості неймовірно високий в окремих бібліотеках районів: *Добровеличківському* (131, 197), *Новгородківському* (110), *Новоархангельському* (131, 122, 107), *Новомиргородському* (173, 242, 109), *Петрівському* (187, 176, 176), *Устинівському* (120, 102, 200). **Показники забезпеченості до 10-ти** у С(М)Б районів: *Благовіщенського, Добровеличківського, Долинського, Новомиргородського, Новоукраїнського, Олександрівського*.

Дані **Таблиці 6 «Загальний стан фондів у дитячих та сільських/міських бібліотеках області»** засвідчили про те, що за три роки фонди зменшено в 1,1 рази по всіх галузях літератури і у бібліотеках усіх рівнів.

У **Таблиці 7 «Конкретні дії щодо подолання проблемних ситуацій у роботі з фондами»** керівники бібліотек мали подати свої варіанти дій для вирішення питань по своїх районах/містах. У більшості представлено загальні й формальні заходи. Окрема конкретика запропонована від *Добровеличківської, Новомиргородської РБД, Побузької МБД, Світловодської МБДФ № 8*.

Підсумовуючи, радимо взяти до уваги, що:

- низька обертаність фонду свідчить про велику кількість застарілої літератури або недостатнє використання бібліотечного фонду;

- висока обертаність фонду є свідченням невідповідності фонду потребам користувачів або неточностей в обліку даних про фонд. Висока обертаність допускається лише для найбільш активної частини фонду;

- низький показник обертаності фонду і високі показники читаності та книго забезпеченості це – очевидне перенасичення фондів, у т. ч. застарілою літературою. Якщо резерв для збільшення читачів відсутній, доцільно частину фонду передати в інші бібліотеки або збільшити відсоток списання;

- якщо бібліотека має всі низькі показники, необхідно корінним чином вирішити проблему використання фонду: очистити від дублетної, застарілої і мало використовуваної літератури, застосувати більш раціональні методи розкриття фонду. Працівники мають здійснити поглиблене вивчення фізичного стану видань (за десятиріччя перебування в неопалюваних приміщеннях документи стали непридатними для використання) та відповідність фонду зрослим інформаційним потребам користувачів.

Радимо користатись рекомендаціями Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій і установ (ІФЛА):

«Гарний бібліотечний фонд не обов'язково має бути великим, особливо в новому світі цифрової інформації. Відповідність фондів потребам місцевої громади важливіша, ніж обсяг фонду» (п. 4. 4).

«Менші за обсягом фонди високої якості будуть користуватися більшим попитом, ніж великі фонди зі значною часткою застарілих та зношених документів, де більш нові твори можуть загубитися серед книг середньої якості» (п. 4.5).

Принципи комплектування, сформульовані у Маніфесті ЮНЕСКО - ІФЛА 1994 року: «У фондах повинні зберігатися матеріали, що відповідають інтересам усіх вікових груп. Бібліотечні фонди і послуги мають включати всі види носіїв інформації...».

Про зношення документів та недостатню екземплярність свідчить показник обертаності розділу фонду або певного виду документів. Фонд повністю оновлюється за 10 р.; містить 10% книг, виданих протягом останніх 2 років, або 30-40%, виданих протягом останніх 5 років (ІФЛА). Фонд містить 10% документів, виданих за останні 7 років (НПБУ).

У зарубіжних країнах вилучення документів у публічних бібліотеках становить 3% - 5% від загального фонду, а за рекомендаціями ІФЛА має складати навіть до 8% (підкреслюємо: не від обсягу надходжень, а від загального фонду).

Згідно з ІФЛА/ЮНЕСКО «актуалізація фондів відбувається, якщо нові надходження становлять не менше 5% від загального фонду» і це оптимальний показник. Хоча, зауважимо, що надходження там значні. Зазвичай, граничним терміном зберігання видань в бібліотеці визнається 20 років, за винятком універсальних видань, які не втратили актуальності, та джерел, цінних у культурному відношенні.

Отже, важливо систематично визначати співвідношення одного показника до іншого (забезпеченість документами, обертаність документів, читаність, кількість користувачів та їхні запити на певні частини фондів), тоді буде значно менше питань і проблем у формуванні фондів для дітей.

Ще раз нагадаємо, що робота з фондом для дітей повинна бути стратегічним напрямом діяльності бібліотеки будь-якого рівня, в якій значна увага має приділятися систематичному плануванню щодо надходження і вилучення документів.

I. Стан фондів у дитячих та сільських міських бібліотеках.

Таблиця 1 «Кількість «галузевої літератури» та її забезпеченість у дитячих і сільських/міських бібліотеках»

бібліотеки	2014 рік		2015 рік		2016 рік	
	тисяч примірників та відсотки	забезпе ченість	тисяч примірників та відсотки	забезпе ченість	тисяч примірників та відсотки	забезпе ченість
Благовіщенська РБД	5, 6 = 44,7%	4, 6	5, 6 = 44,8%	4, 7	5, 4 = 49,4%	4, 4
Благовіщенський район	12, 4 = 26,1%	6, 9	12, 3 = 26,0%	6, 8	12, 2 = 25,7%	7, 0
Бобринецька РБД	5, 6 = 28,4%	4, 7	5, 7 = 28,5%	4, 7	5, 6 = 28,6%	5, 0
Бобринецький район	30, 7 = 36,2%	17, 1	30, 7 = 36,2%	17, 2	29, 1 = 36,2%	20, 8
Вільшанська РБД	4, 5 = 20,5%	3, 9	4,5 = 20,4%	4, 3	4, 4 = 19,8%	3, 9
Вільшанський район	4, 7 = 20,1%	4, 8	4,7 = 20,2%	4, 8	4, 6 = 20,6%	4, 8
Гайворонська РБД	4, 1 = 11,2%	1, 7	4, 0 = 11,2%	1, 7	3, 9 = 10,8%	1, 7
Гайворонський район	16, 9 = 19,4%	8, 8	16, 8 = 19,3%	8, 5	16, 9 = 19,4%	8, 8
Голованівська РБД	3, 6 = 25,6%	3, 0	4, 3 = 30,0%	3, 6	4, 1 = 28,8%	3, 4
Голованівський район	36, 1 = 37,8%	20, 9	35, 2 = 37,3%	21, 2	34, 7 = 37,7%	20, 6
Добровеличківська РБД	10, 2 = 54,0%	6, 8	10,1 = 54,0%	6, 7	10, 1 = 53,0%	6, 6
Добровеличківський район	19, 2 = 26,0%	7, 9	18, 4 = 26,4 %	7, 4	16, 5 = 25,3%	7, 7
Долинська РБД	5, 5 = 44,0%	3, 0	5, 2 = 43,0%	2, 9	5, 0 = 42,0%	2, 8
Долинський район	2, 4 = 9,0%	1, 9	2, 6 = 10,1%	2, 0	2, 9 = 12,1%	2, 3
Компаніївська РБД	2, 6 = 16,0%	2, 1	2, 4 = 16,0%	1, 9	2, 3 = 16,0%	1, 9
Компаніївський район	5, 8 = 13,0%	4, 3	5, 8 = 13,0%	4, 3	5, 8 = 13,0%	4, 5
Новгородківська РБД	5, 3 = 32,0%	4, 5	5, 4 = 32,2%	4, 4	5, 4 = 32,5%	4, 4
Новгородківський район	9, 1 = 17,4%	7, 8	8, 9 = 17,5%	7, 6	8, 7 = 17,7%	7, 6
Новоархангельська РБД	5, 1 = 23,8%	8, 2	4, 9 = 23,8 %	8, 0	3, 7 = 19,6%	5, 8
Новоархангельський район	11, 3 = 12,4%	6, 4	11, 1 = 12,5%	6, 1	9, 8 = 11,4%	5, 3
Новомиргородська РБД	6, 8 = 30,0%	6, 0	6, 7 = 30,0%	5, 0	6, 7 = 30,0%	5, 0
Новомиргородський район	14, 4 = 26,0%	9, 0	14, 6 = 26,3%	9, 0	14, 5 = 27,0%	10, 0
Новоукраїнська РБД	9, 5 = 28,6%	3, 9	9, 1 = 29,3%	3, 8	9, 1 = 29,8%	3, 8
Новоукраїнський район	11, 9 = 24,5%	6, 0	11,8 = 24,6%	5,9	11, 0 = 23,5%	5, 7
Олександрівська РБД	6, 4 = 30,9%	3, 5	6, 4 = 30,9%	3, 5	6, 4 = 30,8%	3, 5
Олександрівський район	12, 5 = 34,0%	7, 7	12, 5 = 35,7%	7, 9	10, 4 = 32,2%	6, 5
Петрівська РБД	3, 3 = 15,8 %	2, 8	2, 6 = 13,3%	2, 2	2, 4 = 13,4%	2, 0
Петрівський район	15, 1 = 26,0%	10, 5	15, 2 = 26,4%	11, 1	14, 8 = 27,2%	10, 9
Устинівська РБД	2, 4 = 19,0%	4, 7	2, 3 = 20,0%	2, 5	2, 0 = 20,0%	4, 0
Устинівський район	7, 4 = 14,0%	3, 8	7, 4 = 14,0%	5, 7	7, 3 = 14,0%	8, 3
Кіровоградська МЦБД	7, 4 = 30,0%	2, 9	7, 4 = 31,0%	2, 9	7, 2 = 30,0%	2, 8
Кіровоградські МБДФ	24, 1 = 23,0%	2, 9	23, 3 = 23,0%	2, 9	21, 9 = 22,0%	2, 6
Новомиргородська МБД	3, 2 = 2 5,0%	3, 0	3, 2 = 25,0%	3, 0	2, 7 = 23,0%	2, 0
Олександрійська МЦБД	23, 9 = 32,2%	8, 9	23, 9 = 32,3%	7, 7	23, 5 = 31,8%	8, 1
Олександрійська МБДФ	2, 5 = 30,7%	2, 3	1, 9 = 28,0%	2, 0	1, 9 = 26,1%	1, 8
Побузька МБД	1, 8 = 20,4%	2, 0	1,7 = 19,6%	1, 9	1,6 = 19,3%	1, 8
Помічннська МБД	5, 5 = 21,6%	5, 4	3, 1 = 17,2%	3, 1	2, 9 = 16,9%	2, 9
Світловодська МБДФ №8	4, 4 = 31,0%	3, 2	4, 1 = 30,0%	3, 2	3, 9 = 30,0%	2, 9
Витязівська СБД	2, 0 = 34,4%	23, 3	1, 9 = 35,1%	22, 1	1, 9 = 33,4%	22, 4
Рівнянська СБД	2, 3 = 21,7%	2,7	2, 3 = 21,3%	2,3	2, 0 = 19,5%	2,0

Таблиця 2 «Кількість «художньої літератури» та її відсоток до загальних фондів дитячих і сільських/міських бібліотек»

бібліотеки	2014 рік	2015 рік	2016 рік
	тисяч примірників та відсотки	тисяч примірників та відсотки	тисяч примірників та відсотки
Благовіщенська РБД	6, 9 = 55,3%	6, 9 = 55,2%	5, 6 = 50,6%
Благовіщенський район	35, 4 = 73,9%	35, 1 = 74,0%	35, 4 = 74,3%
Бобринецька РБД	11, 1 = 56,5%	17, 8 = 79,6%	11, 0 = 56,2%
Бобринецький район	38, 7 = 45,6%	38, 7 = 45,7%	36, 7 = 45,6%
Вільшанська РБД	17, 7 = 79,5%	17, 8 = 79,6%	17, 9 = 80,2%
Вільшанський район	18, 8 = 79,0%	18, 6 = 79,8%	18, 0 = 79,8%
Гайворонська РБД	32, 2 = 88,8%	32, 2 = 88,8%	32, 1 = 89,2%
Гайворонський район	70, 4 = 80,6 %	70, 4 = 80,7%	70, 5 = 80,7%
Голованівська РБД	10, 0 = 70,5%	9, 9 = 70,0%	10, 1 = 71,2%
Голованівський район	60, 1 = 62,2%	59, 3 = 62,7%	57, 4 = 62,3%
Добровеличківська РБД	6, 7 = 36,0%	6, 8 = 36,0%	7, 1 = 37,6%
Добровеличківський район	35, 5 = 48,0%	33, 5 = 48,0%	31, 5 = 48,2%
Долинська РБД	7, 1 = 56,0%	6, 8 = 57,0%	7, 1 = 58,0%
Долинський район	24, 8 = 91,0%	23, 4 = 89,9%	21, 4 = 87,9%
Компаніївська РБД	13, 4 = 84,0%	12, 5 = 84,0%	12, 6 = 84,0%
Компаніївський район	39, 3 = 87,0%	39, 1 = 87,0%	39, 2 = 87,0%
Новгородківська РБД	11, 3 = 68,0%	11, 3 = 67,8%	11, 2 = 67,5%
Новгородківський район	43, 3 = 82,6%	42, 2 = 82,5%	40, 7 = 82,3%
Новоархангельська РБД	16, 4 = 76,2%	15, 9 = 76,2%	15, 3 = 80,4%
Новоархангельський район	80, 2 = 87,6%	77, 9 = 87,5%	7, 6 = 88,6%
Новомиргородська РБД	13, 0 = 57,0%	12, 8 = 58,0%	12, 8 = 58,0%
Новомиргородський район	40, 9 = 73,7%	41, 02 = 73,2%	38, 8 = 72%
Новоукраїнська РБД	13, 0 = 39,1%	11, 4 = 36,9%	11, 4 = 36,7%
Новоукраїнський район	23, 2 = 48,2%	23, 2 = 48,2%	23, 2 = 49,1%
Олександрівська РБД	14, 2 = 68,6%	14, 1 = 68,7%	14, 2 = 68,5%
Олександрівський район	16, 7 = 45,2 %	14, 8 = 42,3%	14, 1 = 43,5%
Петрівська РБД	12, 1 = 56,9%	11, 5 = 58,5%	10, 0 = 55,9 %
Петрівський район	29, 4 = 50,5 %	28, 6 = 49,7 %	25, 9 = 47,4%
Устинівська РБД	10, 1 = 81,0%	9, 0 = 80,0%	7,9 = 80,0%
Устинівський район	46, 4 = 86,0%	46, 4 = 86,0%	44, 6 = 86,0%
Кіровоградська МЦБД	17, 3 = 70,0%	16, 4 = 69,0%	16, 2 = 70,0%
Кіровоградські МБДФ	79, 1 = 77,0%	78, 2 = 77,0%	78, 2 = 78,0%
Новомиргородська МБД	7, 9 = 62,0%	7, 6 = 62,0%	7, 7 = 64,0%
Олександрійська МЦБД	36, 8 = 49,6%	37, 0 = 49,7	37, 2 = 50,3%
Олександрійська МБДФ	4, 7 = 59,5%	4, 3 = 61,6%	4, 5 = 62,9%
Побузька МБД	6, 9 = 79,6%	7, 0 = 80,3%	7, 0 = 80,7%
Помічянська МБД	10, 7 = 36,5%	6, 4 = 35,5%	6, 1 = 34,6%
Світловодська МБДФ №8	8, 6 = 61,0%	8, 4 = 62,0%	8, 4 = 63,0%
Витязівська СБД	2, 9 = 49,9%	2, 8 = 51,3%	2, 8 = 51,6%
Рівнянська СБД	3, 4 = 32,0%	3, 4 = 32,5%	3, 3 = 32,5%

**Таблиця 3 «Кількість «літератури для дошкільників та учнів 1-2 х класів»
та її забезпеченість у дитячих і сільських/міських бібліотеках»**

бібліотеки	2014 рік		2015 рік		2016 рік	
	тисяч примірників та відсотки	забезпеченість	тисяч примірників та відсотки	забезпеченість	тисяч примірників та відсотки	забезпеченість
Благовіщенська РБД	-	-	-	-	-	-
Благовіщенський район	-	-	-	-	-	-
Бобринецька РБД	2,9 = 15,0%	62,0	2,9 = 15,0%	81,0	2,9 = 15,2%	103,0
Бобринецький район	15,5 = 18,2%	65,0	15,3 = 18,1%	57,0	14,6 = 18,2%	68,7
Вільшанська РБД	5,6 = 25,2%	51,5	5,5 = 24,9%	53,3	5,5 = 24,8%	43,8
Вільшанський район	3,5 = 15,0%	9,7	3,5 = 15,0%	9,9	3,4 = 15,0%	9,3
Гайворонська РБД	-	-	-	-	-	-
Гайворонський район	-	-	-	-	-	-
Голованівська РБД	2,2 = 15,9%	8,2	2,2 = 15,9%	8,8	2,2 = 6,0%	3,4
Голованівський район	35,7 = 37,4%	39,5	34,5 = 36,6%	39,7	32,2 = 34,9%	33,7
Добровеличківська РБД	1,9 = 10,0%	10,0	1,8 = 10,0%	9,2	1,8 = 9,0%	9,1
Добровеличківський район	19,0 = 26,0%	24,7	17,9 = 25,6%	22,3	17,3 = 26,5%	25,6
Долинська РБД	-	-	-	-	-	-
Долинський район	-	-	-	-	-	-
Компаніївська РБД	-	-	-	-	-	-
Компаніївський район	-	-	-	-	-	-
Новгородківська РБД	-	-	-	-	-	-
Новгородківський район	-	-	-	-	-	-
Новоархангельська РБД	8,5 = 39,6%	13,7	6,8 = 32,75%	11,1	5,9 = 31,0%	9,3
Новоархангельський район	43,7 = 47,8%	24,5	40,9 = 46,0%	22,5	38,8 = 45,0%	20,9
Новомиргородська РБД	3,0 = 13,0%	56	2,7 = 12,0%	77	2,7 = 12,0%	50,0
Новомиргородський район	0,2 = 0,3%	0,6	0,3 = 0,6%	1,4	0,5 = 1,0%	2,0
Новоукраїнська РБД	10,8 = 32,3%	15,4	10,8 = 33,8%	16,7	10,5 = 33,5%	16,1
Новоукраїнський район	13,1 = 27,3%	12,8	13,0 = 27,2%	12,7	12,9 = 27,4%	12,4
Олександрівська РБД	0,1 = 0,5%	0,8	0,09 = 0,4%	0,8	0,1 = 0,7%	1,4
Олександрівський район	7,6 = 20,8%	4,7	7,7 = 22,0%	4,8	7,8 = 24,3%	4,9
Петрівська РБД	5,8 = 27,3%	47,6	5,5 = 28,2%	63,0	5,5 = 30,7%	59,0
Петрівський район	13,6 = 23,5%	29,8	13,7 = 23,9%	33,1	13,9 = 25,4%	32,3
Устинівська РБД	0,6 = 5,4%	5,0	0,6 = 6,1%	3,6	0,6 = 6,3%	5,2
Устинівський район	19,9 = 31,7%	68,5	19,9 = 33,4%	81,3	19,3 = 32,5%	56,8
Кіровоградська МЦБД	-	-	-	-	-	-
Кіровоградські МБДФ	-	-	-	-	-	-
Новомиргородська МБД	1,6 = 13,0%	29,0	1,6 = 13,0%	33,0	1,6 = 13,0%	27,0
Олександрійська МЦБД	13,3 = 18,2%	11,5	13,4 = 18,0%	9,3	13,2 = 17,9%	9,6
Олександрійська МБДФ	0,8 = 9,8%	2,6	0,7 = 10,4%	1,2	0,8 = 11,0%	1,0
Побузька МБД	1,6 = 19,0%	4,7	1,6 = 19,0	4,5	1,6 = 19,0%	4,6
Поміччянська МБД	9,4 = 36,5%	28,1	8,5 = 47,1%	31,6	8,5 = 48,4%	24,2
Світловодська МБДФ №8	1,2 = 8,4%	0,9	1,1 = 8,1%	0,8	1,0 = 7,9%	0,8
Витязівська СБД	0,9 = 15,7%	10,0	0,7 = 13,6%	7,1	0,8 = 15%	8,5
Рівнянська СБД	4,9 = 46,3%	14,3	4,9 = 46,2%	15,3	4,9 = 48,0%	14,2

II. Рух фондів

**Таблиця 4 «Надходження та вилучення документів
з фондів дитячих і сільських/міських бібліотек.**

Кількість сільських/міських бібліотек, що не займалися очищенням фондів»

бібліотеки	2014 рік			2015 рік			2016 рік		
	надійшло	вилучено	не очищено	надійшло	вилучено	не очищено	надійшло	вилучено	не очищено
Благовіщенська РБД	0,5%	0,5%		0,5%	0,5%		0,6%	3,4%	
Благовіщенський район	0,8%	2,6%	16	0,5%	0,8%	12	1,2%	1,2%	10
Бобринецька РБД	1,3%	3,4%		0,9%	0,1%		3,0%	4,0%	
Бобринецький район	0,4%	1,1%	12	0,5%	0,6%	12	0,7%	0,9%	10
Вільшанська РБД	1,0%	1,1%		1,1%	0,6%		1,2%	1,2%	
Вільшанський район	0,3%	3,9%	8	0,4%	1,5%	12	0,3%	3,1%	11
Гайворонська РБД	1,7%	1,2%		0,7%	1,3%		0,7%	1,4%	
Гайворонський район	0,5%	0,2%	11	0,5%	0,5%	9	0,8%	0,6%	8
Голованівська РБД	2,1%	1,6%		1,1%	1,1%		1,4%	1,9%	
Голованівський район	0,2%	1,7%	7	1,1%	1,5%	10	0,3%	2,9%	11
Добровеличківська РБД	3,7%	3,4%		1,7%	2,4%		3,5%	2,2%	
Добровеличківський район	0,4%	1,4%	1	0,5%	6,0%	-	0,8%	7,7%	2
Долинська РБД	3,0%	10,0%		2,2%	7,0%		4,0%	3,8%	
Долинський район	0,6%	9,0%	7	2,0%	6,8%	8	3,7%	10,3%	7
Компаніївська РБД	1,4%	3,1%		0,9%	12,6%		0,9%	0,6%	
Компаніївський район	0,3%	4,7%	7	0,3%	0,9%	15	0,4%	0,1%	13
Новгородківська РБД	1,7%	3,1%		1,2%	0,9%		0,8%	1,7%	
Новгородківський район	0,2%	2,9%	6	1,1%	2,7%	7	0,3%	4,2%	6
Новоархангельська РБД	10,8%	0,5%		0,1%	3,1%		1,3%	11,5%	
Новоархангельський район	0,4%	3,0%	2	0,5%	3,3%	8	0,9%	4,1%	4
Новомиргородська РБД	1,0%	2,0%		1,0%	3,7%		1,6%	1,7%	
Новомиргородський район	1,0%	0,2%	22	1,0%	0,7%	20	1,0%	0,6%	17
Новоукраїнська РБД	0,9%	8,4%		0,8%	7,4%		1,3%	2,0%	
Новоукраїнський район	1,6%	1,5%	14	1,3%	1,9%	6	2,4%	3,7%	9
Олександрівська РБД	2,7%	11,6%		1,9%	2,1%		2,5%	2,1%	
Олександрівський район	1,8%	6,3%	4	2,5%	8,3%	6	3,1%	11,9%	7
Петрівська РБД	3,0%	10,9%		3,1%	13,0%		4,6%	12,5%	
Петрівський район	0,4%	1,0%	12	0,6%	1,6%	14	1,4%	6,5%	8
Устинівська РБД	0,4%	10,0%		1,3%	13,6%		1,9%	0,2%	
Устинівський район	0,1%	-	-	0,8%	29,3%	17	1,8%	9,6%	15
Кіровоградська МЦБД	1,3%	7,7%		1,3%	5,1%		1,5%	2,8%	
Кіровоградські МБДФ	1,2%	7,3%		1,5%	3,1%		1,7%	3,2%	
Новомиргородська МБД	1,5%	5,6%		1,0%	3,0%		2,0%	5,0%	
Олександрійська МЦБД	0,9%	0,9%		0,8%	0,4%		0,9%	1,6%	
Олександрійська МБДФ	8,4%	53,1%		3,2%	14,6%		4,7%	3,6%	
Побузька МБД	2,1%	2,7%		2,0%	2,7%		2,2%	2,5%	
Поміччянська МБД	0,3%	15,1%		0,5%	39,5%		0,3%	2,7%	
Світловодська МБДФ №8	1,9%	4,6%		1,5%	6,2%		2,4%	3,2%	
Витязівська СБД	1,6%	2,5%		2,8%	6,9%		2,2%	2,0%	
Рівнянська СБД	2,4%	0,5%		1,6%	1,5%		1,2%	5,2%	

III. Відносні показники

Таблиця 5 «Відносні показники»

райони, міста	2014 рік				2015 рік				2016 рік						
	О Н О В Л Е Н Н Я	З А Б Е З П Е Ч Е Н І С Т Ь +	З А Б Е З П Е Ч Е Н І С Т Ь -	О Б Е Р Т А Н І С Т Ь +	О Б Е Р Т А Н І С Т Ь -	О Н О В Л Е Н Н Я	З А Б Е З П Е Ч Е Н І С Т Ь +	З А Б Е З П Е Ч Е Н І С Т Ь -	О Б Е Р Т А Н І С Т Ь +	О Б Е Р Т А Н І С Т Ь -	О Н О В Л Е Н Н Я	З А Б Е З П Е Ч Е Н І С Т Ь +	З А Б Е З П Е Ч Е Н І С Т Ь -	О Б Е Р Т А Н І С Т Ь +	О Б Е Р Т А Н І С Т Ь -
Благовіщенський	0, 4	40	10	4, 1	0, 3	0, 8	38	10	3, 3	0, 3	1, 3	40	9	3, 8	0, 3
Бобринецький	0, 7	92	17	0, 8	0, 1	0, 7	89	26	0, 8	0, 1	1, 2	90	32	1, 0	0, 1
Вільшанський	0, 6	58	13	3, 4	0, 5	0, 7	59	13	1, 8	0, 4	2, 1	59	13	2, 9	0, 4
Гайворонський	0, 8	94	27	1, 1	0, 2	0, 5	85	29	0, 9	0, 2	0, 8	96	27	0, 9	0, 2
Голованівський	0, 6	94	28	0, 8	0, 3	0, 4	81	29	0, 8	0, 2	0, 3	81	27	0, 8	0, 1
Добровеличківський	0, 9	131	3	8, 4	0, 3	0, 7	197	4	7, 6	0, 2	1, 3	130	4	9, 0	0, 2
Долинський	1, 4	63	2	9, 3	0, 4	2, 0	63	2	13, 1	0, 3	3, 8	53	3	10, 7	0, 4
Компаніївський	0, 6	54	13	1, 9	0, 4	0, 4	55	13	1, 7	0, 3	0, 5	56	13	1, 6	0, 3
Новгородківський	0, 9	110	29	0, 8	0, 2	0, 5	94	29	0, 8	0, 2	0, 5	94	22	0, 9	0, 2
Новоархангельський	0, 5	131	25	0, 8	0, 1	0, 4	122	21	0, 9	0, 1	0, 8	107	21	1, 0	0, 1
Новомиргородський	0, 8	173	4	3, 0	0, 4	1, 1	242	6	3, 5	0, 1	1, 3	109	7	3, 0	0, 4
Новоукраїнський	1, 4	39	8	3, 0	0, 7	1, 6	41	8	3, 9	0, 6	2, 4	41	7	2, 3	0, 6
Олександрівський	2, 1	56	8	2, 5	0, 4	2, 3	59	8	2, 8	0, 4	3, 1	53	8	3, 3	0, 4
Петрівський	1, 1	187	13	1, 9	0, 1	1, 2	176	13	2, 2	0, 1	1, 1	176	13	2, 1	0, 1
Устинівський	0, 1	120	10	1, 8	0, 2	0, 4	102	6	1, 8	0, 1	0, 6	200	25	1, 8	0, 2

Таблиця 6 «Загальний стан фондів у дитячих та сільських/міських бібліотеках області»

бібліотеки	«Галузева література»			«Художня література»			«Література для дошкільників та учнів 1 – 2-х класів»		
	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2014 рік	2015 рік	2016 рік
РБД	80, 5	79, 2	76, 5	195, 2	190, 1	186, 3	41, 4	38, 9	37, 7
МБД	72, 8	68, 6	65, 6	172, 0	165, 3	165, 3	27, 9	26, 9	26, 7
СБД	4, 3	4, 2	3, 9	6, 3	6, 2	6, 1	5, 8	5, 6	5, 7
Усього	157, 6	152, 0	146, 0	294, 4	361, 6	357, 7	75, 1	71, 4	70, 1
Сільські/міські	209, 8	208, 0	199, 2	682, 2	592, 1	505, 0	171, 8	166, 7	160, 7
Разом	367, 4	360, 0	345, 2	976, 6	953, 7	862, 7	246, 9	238, 1	230, 8

IV. Практичні дії керівника бібліотеки

Таблиця 7

«Конкретні дії щодо подолання проблемних ситуацій у роботі з фондами»

Керівники бібліотек	Пропозиції керівників
Благовіщенська РБД	<ul style="list-style-type: none"> - приділяти більшу увагу пошуку альтернативних джерел надходження книг; - систематично вивчати реальний стан фондів для дітей.
Бобринецька РБД	<ul style="list-style-type: none"> - поповнення документного ресурсу книгозбірень за бюджетні та позабюджетні кошти; - оптимізація на основі поетапного кількісного скорочення шляхом систематичного очищення фондів від зношеної, морально застарілої, непрофільної, дублетної літератури (про що свідчить низька обертаність).
Витязівська СБД	<ul style="list-style-type: none"> - поповнення документного ресурсу книгозбірень за бюджетні та позабюджетні кошти; - активізувати списання.
Гайворонська РБД	<ul style="list-style-type: none"> - використовувати всі можливості для якісного поповнення фонду підвищеного попиту та поетапне кількісне скорочення морально застарілої галузевої літератури у бібліотеках району.
Голованівська РБД	<ul style="list-style-type: none"> - ретельніше контролювати стан списання «дитячих фондів» у сільських бібліотеках; - частіше звертатися до начальника відділу культури про виділення коштів з бюджету на придбання літератури.
Добровеличківська РБД	<ul style="list-style-type: none"> - запланувати на 2018 рік практикум по книжкових фондах. Запросити бібліотекарів тих бібліотек, де найвища книгозабезпеченість та найменша обертаність - поповнювати бібліотечні фонди новою літературою різними шляхами: з бюджету, подаровані тощо.
Долинська РБД	<ul style="list-style-type: none"> - у роботі з бібліотечним фондом дитячої літератури необхідно проводити аналіз бібліотечного фонду та активізувати роботу щодо вивільнення бібліотечних фондів від застарілої та зношеної літератури з метою її актуалізації.
Кіровоградська МЦБД	<ul style="list-style-type: none"> - виділяти більше бюджетних коштів на комплектування фондів бібліотек сучасною дитячою літературою; - подальше очищення фондів від застарілої та зношеної літератури; - залучення різних видавництв до співпраці.
Компаніївська РБД	<ul style="list-style-type: none"> - бібліотечні фонди переважної кількості сільських бібліотек-філій ЦБС потребують постійної роботи: вивчення, формування ядра фонду, вилучення застарілої та зношеної літератури, неактивного масиву, розкриття ресурсної бази для користувачів - потрібно щорічно проводити перевірки фондів у 2-3 бібліотеках системи, відповідно до планування. Суворо контролювати і відображати у звітних документах результати перевірок. Надавати методичну допомогу сільським бібліотекарям з питань поповнення, збереження та вивчення книжкового фонду.
Новгородківська РБД	<ul style="list-style-type: none"> - «література для дошкільників та учнів 1-2-х класів» у сумарних книгах Новгородківської ЦБС окремо облік не ведеться; - щоб подолати проблемні ситуації у роботі з бібліотечним фондом дитячої літератури необхідно проводити вивчення бібліотечних фондів, систематично працювати над очищенням фонду від застарілої, дублетної, зношеної літератури; - працювати над доукомплектуванням бібліотечного фонду.
Новоархангельська РБД	<ul style="list-style-type: none"> - рекомендую працівникам сільських бібліотек відібрати та списати зношену, дублетну літературу для дітей
Новомиргородська РБД	<ul style="list-style-type: none"> - контролювати очищення фондів для дітей від застарілих і зношених видань в сільських бібліотеках; - пошук альтернативних джерел для поповнення фонду (залучення спонсорів, робота з видавництвами, благодійними організаціями, бібліотечні акції); - порушити клопотання перед відділом культури, туризму та культурної спадщини РДА про формування у місцевому бюджеті видатків на поповнення бібліотечного фонду РБД.
Новоукраїнська РБД	<ul style="list-style-type: none"> - постійно займатися вивченням бібліотечного фонду, ставити питання перед місцевою владою про виділення коштів на документи та працювати зі спонсорами.

Олександрівська РБД	<p>для успішного функціонування бібліотечних фондів потрібно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - систематичне проведення аналізу інформаційного стану книжкового фонду ; - своєчасне вилучення застарілої літератури (постійно); - планомірне поповнення бібліотеки друкованою продукцією, електронними підручниками, інформаційними електронними ресурсами; - постійне бюджетне і спеціальне цільове фінансування; - залучення додаткового фінансування: кошти від надання платних послуг; кошти від надання в оренду приміщень; добровільні пожертвування, грошові внески одержані від фізичних і юридичних осіб.
Олександрівська МЦБД	<p>для встановлення відповідності бібліотечного фонду потребам користувачів, визначено:</p> <ul style="list-style-type: none"> - очищення фондів від пасивної частини, яка утворилась за рахунок видань, що втратили актуальність, фізично зношені і непридатні для використання; - поповнення фонду сучасною як різногалузевою літературою, так і дитячими виданнями, творами українських письменників, сучасних зарубіжних майстрів слова тощо; - передплата періодичних видань для бібліотеки, як одного з найдоступніших джерел інформації з усіх галузей знань; - залучення додаткових джерел поповнення фондів новими виданнями за рахунок подарункових видань від місцевих авторів, громадських організацій, користувачів та залучених спонсорських коштів; - активність роботи з обмінними фондами інших бібліотек: Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого та обласні бібліотеки; - оновлення фонду (взамін фізично зношених та втрачених видань) кращими зразками минулих років, класиків української та світової літератури, які не втрачають актуальності з часом; - організація щорічно різноманітних акцій «Подаруй бібліотеці цікаву книгу», «Всеукраїнський день дарування книги» для поповнення фонду; - розкриття фонду, що означає зручне розміщення і вільний доступ, організація виставок, полиць, інформаційних куточків і т.п. - для якісного виконання читацьких запитів активне використання єдиного фонду системи та фонди бібліотек інших систем та відомств (ВСО, МБА).
Петрівська РБД	<ul style="list-style-type: none"> - комплектування фонду бібліотеки – це досить довготривалий та трудомісткий процес, який складається з багатьох етапів. Основним принципом формування бібліотечного фонду має стати його оптимізація тобто кількісне скорочення фонду шляхом очищення від застарілої, зношеної, дублетної і мало використовуваної літератури та поповнення фонду сучасною як різногалузевою літературою, так і художніми виданнями історичної тематики, творами сучасних українських письменників та зарубіжних майстрів слова і т. д.; - керівникам бібліотек потрібно провести семінари-практикуми для працівників сільських бібліотек де ознайомити їх з поняттями актуалізації фондів (очищення, поповнення, розкриття фонду, що означає зручне розміщення і вільний доступ, організація виставок, полиць, інформаційних куточків і т.п., систематична робота з проведення санітарно-гігієнічних заходів); - пошук додаткових джерел фінансування поповнення бібліотечних фондів.
Побузька МБД	<ul style="list-style-type: none"> - вивчати фонд бібліотеки, проводити акції для кращого поповнення фонду бібліотеки галузевою літературою, залучати меценатів до вирішення проблем бібліотеки; - на сторінках місцевих, обласних газет інформувати громаду про стан бібліотечного фонду, про нові надходження
Помічянська МБД	<ul style="list-style-type: none"> - нестача шкільної літератури в бібліотеці колосальна. За рахунок списаної старої, ми не в змозі добрати обладнати фонд. Щоб покращити ситуацію, потрібно, щоб кожен рік міська рада виділяла кошти на придбання нової літератури і не по 100 чи 200 гривень, а тисячі
Світловодська МБДФ № 8	<ul style="list-style-type: none"> - поліпшити бюджетне фінансування (книг по держпрограмі надавати не в одному примірнику) - проводити роботу з пошуку альтернативних джерел поповнення бібліотечного фонду (залучення коштів місцевої громади завдяки волонтерам, розширення переліку платних послуг, акції «Подаруй бібліотеці книгу!») - підтримування зв'язків з видавництвами та авторами, теж дають можливість отримання подарункової літератури(у цьому році прикладом таких зв'язків є співпраця із О. Зімбою, Л. Лаврик, К. Оверченко, Н. Гармазій, Н. Смик та ін.) - поліпшити передплату періодичних видань для дітей - продовжити роботу по вивченню використання бібліотечного фонду і його очищенню від застарілої та дублетної літератури, для більш якісного задоволення дітей - застосовувати інноваційні форми і методи популяризації книжкового фонду для більш активного його використання серед дітей - співпрацювати з іншими бібліотеками ЦБС та міста з метою найбільш повного задоволення потреб користувачів - вивчення читацького попиту і книжкового ринку